

### Література

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
2. Осецький В. Функції державних боргових зобов'язань: минуле та сучасність / В. Осецький, І. Браткова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2015. – № 6 (171). – С. 54-60.
3. Гарбар Ж. Аналіз сучасного стану ринку державних цінних паперів в Україні / Ж. Гарбар // Економічний аналіз. – 2014. – № 1. – С. 136-146.

**Заєць Ю. С.**, ст. гр. ФСГЗМ-11  
**Стецько М. В.**, к.е.н., доцент

## **НЕБАНКІВСЬКІ ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ В УКРАЇНІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ СТАНОВЛЕННЯ**

Поява інституту фінансового посередництва тісно пов'язана з переходом національної економіки з адміністративно-командних на ринкові засади функціонування. Вітчизняний досвід розвитку цих інститутів досить обмежений і тому в процесі їх становлення необхідно врахувати всі помилки, набуті на різних етапах.

Розглядаючи формування небанківських фінансових посередників, слід зазначити, що аналіз еволюції їх розвитку в Україні, як системи, науковцями не проводився, досліджувались лише певні процеси становлення окремих їх видів, наприклад, страхових компаній, інститутів спільного інвестування, лізингових компаній та інших. Однак, такі дослідження не розглядають комплексно розвиток всіх небанківських фінансових посередників, тому не дають різнобічне уявлення про еволюцію окремих з них. Це пов'язано з тим, що функціонування більшості небанківських фінансових посередників до 2001 року не тільки не було законодавчо впорядковано, але й практично не контролювалось (окрім страхових компаній). Тому з цієї позиції доцільним є проведення системно-комплексного аналізу етапів становлення та розвитку всього небанківського фінансового сектора.

Різноманітні аспекти становлення і розвитку небанківських фінансових інститутів досліджують вітчизняні вчені: З.М. Васильченко, Н.М. Внукова, О.Д. Вовчак, В.В. Гончаренко, В.І. Грушко, В.В. Зимовець, Ю.М. Коваленко, А.С. Криклій, І.О. Лютий, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова, О.А. Опалов, М.І. Савлук, В.П. Ходаківська та інші.

У процесі дослідження нами було виділено 3 етапи розвитку зазначених фінансових посередників: 1991-1995; 1996-2000; 2001 по теперішній час. Серед критеріїв поділу саме на такі часові відрізки необхідно відмітити наступні:

1. Загальноекономічні.

2. Нормативно-правові.
3. Контрольно-регулюючі.
4. Соціально-економічні.

Останній період, з 2001 р. по теперішній час, заклав основу подальшого становлення і ефективного розвитку небанківських фінансових посередників. Серед основних змін, що відбулись у регуляторному процесі, можна відмітити такі:

- створений державний орган, який регулює і контролює діяльність небанківських фінансових посередників;
- прийнято ряд спеціальних і загальних законів та нормативно-правових актів щодо їх діяльності;
- проведено перереєстрацію і введено процедуру ліцензування всіх небанківських фінансових посередників.

Фактично на цьому етапі було створено базову систему обліку, ліцензування і звітності небанківських фінансових посередників. Незважаючи на наявність факторів, що гальмують розвиток окремих з них, в цілому на сьогодні спостерігається загальне зростання як кількісних, так і якісних показників їх діяльності.

Незважаючи на значні зрушення, що відбулись у небанківському фінансовому секторі за останній час, в цілому його зростання є досить повільним. Це пов'язано з тим, що етап становлення, який полягав у створенні першочергових заходів щодо врегулювання практично відсутніх механізмів контролю і нагляду, завершений. Незважаючи на певні недоліки у нормативно-правовому та регуляторному напрямках, можна констатувати позитивні зміни у розбудові розгалуженої інфраструктури ринку фінансових послуг. Проте, зазначений етап виявив і недоліки у організаційному забезпеченні подальшого розвитку небанківських фінансових посередників.

Побудова ефективно функціонуючої небанківської фінансової системи, в першу чергу, залежить від здійснення ефективного контролю за діяльністю всіх фінансових установ, які до неї входять, а тому основним пріоритетом є створення відповідних умов через регуляторний державний орган – Національну комісію з регулювання ринків фінансових послуг. Як показав досвід попередніх років, відсутність державного регулятора практично призвела до занепаду і зловживань у небанківській сфері, тому на сучасному етапі основою будь-яких подальших змін є вдосконалення діяльності самого регулятора. Тому першочерговим є проведення аналізу внутрішніх і зовнішніх факторів, які впливають на нього.

### Література

1. Арістова А.М. Аналіз діяльності небанківських фінансових установ / А.М. Арістова // Фінанси України. – 2010. – № 12. – С. 77-82.
2. Ватаманюк З. Небанківські фінансові інститути у країнах Західної Європи / З. Ватаманюк, О. Дорош // Фінанси України. – 2009. – № 12. – С. 98-106.
3. Свердел М.О. Небанківські фінансові установи на фінансовому ринку України / М.О. Свердел // Фінанси України. – 2009. – № 2. – С. 145-147.
4. Співак Л.С. Функціонування та взаємодія банків і небанківських фінансових інститутів в Україні / Л.С. Співак, І.С. Каракулова // Вісник НБУ. – 2012. – № 7. – С. 46-48.

**Карпа І. С.**, аспірант кафедри фінансів  
суб'єктів господарювання і страхування  
**Алексєнко Л. М.**, д.е.н., професор

## РИНОК НЕРУХОМОСТІ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

Розвиток ринку нерухомості є пріоритетним напрямом вирішення житлових проблем та забезпечення фінансової стабільності держави. Відповідно до конституційних положень нашої держави кожна особа має право на житло, яке реалізується шляхом набуття права власності на житло та здійснення права користування житлом.

Дослідженню теоретичних і практичних проблем ринку нерухомості присвячено праці вітчизняних і зарубіжних економістів. Зарубіжні вчені-економісти акцентують більшу увагу визначенні різних концепцій управління та методології взаємозв'язку ринку нерухомості та стану ділової активності в економіці (Cecchetti S. G., Kohler M., Upper C.) [1]; оцінці ефективності державного управління ринками (Barrell R., Davis E., Karim D., Liadze I.) [2]; особливостях кредитування і надання іпотечних кредитів в умовах фінансової невизначеності (Schularick, Moritz, Alan M. Taylor, McLeay, Michael, Amar Radia, Ryland Thomas) [3, p. 18-22]. Серед українських економістів особливу увагу теоретико-прикладним засадам формування і функціонування ринку нерухомості приділяють: О.Г. Білорус (досліджує вплив стимулів світ-системи фінансово-економічного глобалізму) [5, с. 7-15]; В.М. Опарін (визначив домінанти фінансового вирівнювання з метою стабілізації соціально-економічної системи) [6, с. 29-43]; А.М. Рябчик (розвинув теоретико-методичні засади приватизації житлового фонду, зростання цін на нерухомість, скорочення будівництва соціального житла) [7, с. 89-92].

Комплексний характер дослідження ринку житлової нерухомості потребує врахування економічної ментальності та інституційної довіри населення. Поняття “нерухоме майно” трактують з позиції соціально-